

A budapesti szállodások, vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának

ÉRTESITŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. — KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az „Értesítő” a társulat tagjai díjfizetés nélkül kapják.

MEGJELENIK MINDEN HÓ UTOLSÓ NAPJÁN.

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.

Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám.

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert cégektől fogadunk el.

H I R D E T É S E K

a társulatnál: IV. ker., Ferencz József-rakpart 16. szám alatt vétetnek fel

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldal	40 korona
Fél oldal	20 "
Negyed oldal	12 "
Nyolcad oldal	7 "

Felhívás a vendéglősökhöz!

T. KARTÁRSÁK!

A budapesti kávéosok — tisztelet a kivételnek — tovább folytatják a vendéglőipart nagyban károsító törvényellenes üzemeiket.

Ipartársulatunk a székesfőváros hatóságához ismételtelen előterjesztést intézett e türehetetlen állapot megszüntetése végett.

Ugy tudjuk, hogy a tanács szigorú eljárásra hívta fel az elsőfoku iparhatóságokat.

Azonban a hatóságok eljárása is csak akkor lesz sikeres, ha a panaszos vendéglősök maguk is hathatósan támogatják őket.

Ez pedig csak úgy lehetséges, ha az ipartársulat feljeli a vétkes kávéosokat. Hogy ezt megtehesük, szükséges, hogy a t. kartársak bejelentsék az ipartársulatnak mindazokat a kávéházakat, amelyekben iparkihágást vagy jogtalan ital-mérést tapasztalnak.

A választmány.

Az új bortörvényről.

(Folytatás.)

Mult év december hó 11-én nyert szentesítést és folyó év január 1-én lépett életbe a borhamisítást és a hamisított bor forgalombahozatalát tiltó 1908. évi XLVII. törvénycikk.

A törvényt már bőven ismertettük s különösen kiemeltük mindazon rendelkezéseit, melyek a vendéglősökre nézve fontos-sággal bírnak.

Ezuttal a végrehajtási rendeletet ismertetjük, mert annak számos intézkedése szintén nagyon fontos a vendéglősökre nézve. A végrehajtási rendeletről tudják meg, hogy miféle kötelességeket ró rájuk a törvény.

Például: a rendelet 27-ik §-ából tudjuk meg, hogy a cukorral vagy mazsolaszőlővel édesített vagy más csemegeborokat folyó évi január hó 31-ig be kell jelenteni a kerületi rendőrkapitányság vezetőjénél és hogy e borok csak a folyó év végéig hozhatók forgalomba, de addig is tilos azokat olyan megjelöléssel ellátni, mintha nem volnának édesítve.

A bejelentésnek a következő adatokat kell tartalmazni:

1. Mennyi a borkészlet?
2. Mazsolával vagy cukorral készült-e?
3. Hol van beraktározva?
4. Ki a tulajdonosa?
5. Milyen elnevezés alatt hozatik forgalomba?

A tulajdonos saját házi fogyasztására szánt ilyen borok nem tartoznak bejelentési kötelezettség alá.

A törvény 13-ik, illetőleg a végrehajtási rendelet 38-ik §-a szerint mindazon pincékben, présházákban vagy más helyiségekben, melyek eladásra szánt bor szűrésére kezelésére, raktározására vagy forgalomba hozatalára használatnak, tehát vendéglőkben és kocsmákban is, 1909. évi március hó 1-től kezdve ki kell függeszteni a törvény fontosabb rendelkezéseit tartalmazó nyomtatványt.

Figyelmeztetjük az ipartársulat t. tagjait, hogy az ipartársulat máris beszerezte ezen nyomtatványokat s így azok ott ingyen kaphatók.

A törvény 14-ik §-a mindazokat, akik boreladással, borméréssel foglalkoznak, nyilvántartás vezetésére kötelezi.

A bor nyilvántartása a végrehajtási rendelet 39-ik §-a szerint folyó évi március hó 1-től fogva kötelező.

A bornyilvántartás adatai a következők:

I. Bevétel.

1. Tételszám.
2. A must vagy bor minősége.
3. A must vagy bor színe.
4. A tartályok megnevezése (hordó, palack).
5. A bor mennyisége.
6. A bor beszerzési forrása.
7. A termelő vagy az eladó neve.
8. Lakóhelye.
9. A megérkezés napja.
10. Vasuton, hajón, postán vagy szekéren érkezett.
11. Hol helyeztetett el?

II. Kiadás.

1. Tételszám.
2. A bor vagy must minősége.
3. A bor vagy must színe.
4. A tartályok megnevezése (hordó, palack).
5. A bor mennyisége.
6. Mi célra használtatott fel a bor.
7. A vevő neve, vagy ha a bor nem adatott el, annak a neve és lakhelye, akinek a bor elküldetett.
8. Az elszállítás napja.
9. Vasuton, hajón, postán vagy szekéren történt-e az elszállítás.
10. Hova szállítottatott el.
11. A bor bevételi tételszáma.

Figyelmeztetjük az ipartársulat t. tagjait, hogy az itt felsorolt törvényes rendelkezéseket pontosan teljesítsék, mert a törvény 37-ik §-a kemény büntetéssel sújt minden vétséget.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv: Felvétel a „Budapesti szállodások vendéglősök és kocsmárosok ipartársulatának” 1909. évi január hó 5.-én, kedden délután 5 órakor Gundel János elnök vezetésével tartott választmányi üléséről.

I. Elnök megnyitja az ülést s a jegyzőkönyv hitelesítésére Fürst Tivadar és Kamarás Mihály urakat kéri fel. Azután megjegyzi, hogy az újévben ma lévén az első ülés, ezért ő felhasználja a kedvező alkalmat és szívből üdvözlö a választmányt s minden egyes tagjának jót kíván.

A választmány eljenzéssel fogadja Elnök ur üdvözlő szavait.

II. Wilburger Károly engedélyt kér, hogy napirend előtt indítványt tehessen, s a választmány hozzájárulása után a következő indítványt terjeszti elő:

Tekintetes Elnökség, Mélyen tisztelt Választmány!

A társadalom legkülönbözőbb köreiből, politikai és közéleti hatóságoknál, ipari, kereskedelmi és kulturális körökben testületeknél és társulatoknál emberemlékezett óta bevett kedves és szép szokás, hogy azok, akik ama intézmények tagjai sorába tartoznak, az évforduló alkalmából egybegyűlve felkeresik azt, aki közöttük a legelső helyen áll, felkeresik a vezért, hogy azt ünnepélyesen üdvözölve, neki szerencsét és áldást kívánva, szeretetükről, tiszteletükről és becsülésükről biztosítsák.

Tisztelt Elnökség és Választmány!

Nálunk, a budapesti szállodások, vendéglősök és kocsárosok ipartársulatánál ezen általános szokás a mai napig még nem honosodott meg, mert szeretve tisztelt Elnökünk Gundel János, minden egyes alkalommal különösen hangoztatta, hogy ő ellensége minden ünneplésnek, minden személyes kultusznak, és munkásságáért, melylyel csak magára vállalt köteleltséget teljesít elismerést és ünneplést nem vár.

Ha már most mindezek dacára, mint a választmány szerény tagja, felhasználva ez évben első választmányi ülésünket, szót kérek oly célból, hogy itt szeretve tisztelt érdemes elnök urunknak az elmúlt évben kifejtett ügybuzgó, áldozatkész, lelkes és fáradhatatlan munkásságát szerény tehetségemhez képest méltassam, neki ezért mindnyájunk szívéből fakadó legőszintébb és leghálásabb köszönetét fejezzem ki, azt hiszem mindnyájunk helyeslésével fogok találkozni, mert hiszen ezzel *mindnyájunk nevében csak köteleltséget teljesítetek.*

Nehéz eseményekben és küzdelmekben, munkában, de sikerben, eredményben is gazdag volt az 1908-ik esztendő ipartársulatunkra nézve. És miként a múltban, hosszú évtizedeken keresztül megint csak a mi ezüsthaju-aranyszívű elnökünk Gundel János volt az, a ki — dacára annak, hogy a kifürkészhetlen isteni Gondviselés súlyos, nagyon súlyos megpróbáltatásokat mért atyái szívére — *mint az őrtálló katona helyét nem hagyta el, hanem felmagasztosulva a köteleltség szent érzésétől, hűséges kitartással, ernyedetlen odaadással, és soha el nem apadó, meg nem szünő szeretettel szolgált, és vitte fényes diadalra szeretett iparát, és ipartársulata érdekeit.*

Indítványozom azért, mondjunk neki mai ülésünk jegyzőkönyvében hálás köszönetet, biztosítsuk őt újból meg újból soha meg nem szünő ragaszkodásunkról, szeretetünkéről és nagybecsülésünkéről, az új év alkalmából pedig kívánjuk neki tiszta szívvel, tiszta lélekkel, hogy a Mindenható áldja meg őt hosszú, erős, egészséges és boldog élettel, hogy kedves családját szerető légkörében, testi és szellemi erejének teljes birtokában még sokáig, igen sokáig fejthesse ki áldásos tevékenységét iparunk és ipartársulatunk érdekében.

A választmány élénk helyesléssel fogadja az indítványt s az elnököt lelkes éljenzéssel üdvözli.

III. Az 1908. évi december hó 1-én tartott ülésről felvett jegyzőkönyv felolvasás után hitelesítettik.

IV. A felolvasott jegyzőkönyvben foglalt határozatokra nézve elnök bejelenti, hogy a kávéosok által állandósított iparkihágás miatt a székesfőváros tanácsához ismételt előterjesztés intéztetvén, a tanács felhívta a kerületi előjáróságokat, hogy ez ügyben szigorú vizsgálatot tartsanak.

A választmány elhatározza, hogy az ipartársulat tagjaihoz az iparkihágást elkövető kávéosok bejelentése végett felhívást kell intézni.

V. A december 31-iki sztrájkot, melyhez a pincérek is csatlakoztak.

A választmány a pincérek csatlakozását illetőleg szimpatia sztrájknak, s ennél fogva szerződés szegésnek tekinti, s a szerződés felbontását ezuttal csak azért nem hozza javaslalba mert a pincérek sztrájkja szörványos volt; de írásban figyelmezteti a budapesti pincéregyesületet, mint szerződött felet, hogy a szerződészegő pincérekkel szemben megtorlással éljen, mert hasonló eset ismétlődésénél az ipartársulat fel fogja bontani a szerződést.

VI. A budapesti pincéregyesület javaslatát, melyben az ipartársulat jubileumi alapítványának 50—50 koronás jutalmadíját Munter Ágoston és Spilauer János pincérek részére kéri kiadni.

A választmány elfogadja, s a 100 korona kiadását engedélyezi.

VII. Az 1908. évi december hó 31-én egyenes örökösök hátrahagyása nélkül meghalt özv. Leskai Lászlóné szül. Pala Erzsébet után esedékessé vált 120 korona temetési illetményt

a választmány az elhunyt egyik mellékági rokonának: Kalocsai Kálmánné szül. Pala Teréziának kiutalványozza, mert nevezett fedezte a temetési költséget.

VIII. Özv. Niklesz Jánosné segély iránti kérvényét a választmány valamelyik alapítvány kiosztásánál fogja figyelembe venni.

IX. Kommer Ferenc felemlíti, hogy a munkásbetegségélyző pénztár felemelte az illetéket. Indítványozza, hogy az ipartársulat átiratban tiltakozzék a felemelés ellen, mert a vendéglői munkások legkevésbé veszik igénybe a betegségélyző pénztárt, azonkívül kérdéses, hogy az illeték kiszámításánál jogos-e az élelmezés számításba vétele, már pedig a pénztár ezen az alapon emelte fel a vendéglői alkalmazottak járulékát.

A választmány ezen ügy tisztásával megbízza az elnökséget.

X. A választmány elhatározza, hogy ez évben is rendez ipartársulati bált és zajos éljenzés mellett veszi tudomásul Petanovics József azon kijelentését, hogy a rendező bizottsági elnöki tisztet elvállalja.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejezést nyer. Kmft.

Jegyzőkönyv, felvétel a „Budapesti szállodások, vendéglősök és kocsárosok ipartársulata“ és a „Budapesti pincéregyesület“ békéltető-bizottságának 1909. évi január hó 15-én, pénteken délután 5 órától este 1/2 10 óráig, az ipartársulat hivatalos helyiségében (IV., Ferenc József-rakpart 16. szám alatt), dr. Pap Dávid ügyvéd elnökletével tartott tárgyalásáról.

A békéltető-bizottság tagjai az ipartársulat részéről: Hack István és Petanovics József.

A „Budapesti pincéregyesület“ részéről: Wassel Gusztáv és Boor Jenő.

A tárgyalás vezetésére a sorrend szerint dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész lenne illetékes, azonban a pincéregyesület kiküldöttei a sorrend ezen megállapítását kifogásolják s a tárgyalás vezetésére dr. László Jenő, pincéregyesületi ügyészt tartják sorosnak. Ennél fogva a kérdés eldöntésére dr. Pap Dávid ügyvédet, mint a szerződés mesterét kéri fel.

Dr. Pap Dávid ügyvéd megérkezése után a kérdés akként nyert megoldást, hogy a tárgyalás anyaga kettéosztatván, annak első részére, vagyis az 1908. évi decemberi 31-iki pincérsztrájkra vonatkozó tárgyalás vezetésére dr. Pap Dávid ügyvéd ur kérésre jel, míg ellenben a tárgyalás másik részének, vagyis a Frenreisz István üzletében lefolyt események tárgyalásának vezetésére dr. Pap Dávid döntése szerint is dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész mondatott ki sorosnak, mely döntésbe mindkét fél kiküldöttei belenyugszanak.

I.

Ezek után a békéltető-bizottság összeülvén, dr. Pap Dávid elnök megállapítja a bizottság szabályszerű megalakulását és az ipartársulat előadóját felkéri a tárgyalás anyagának ismertetésére.

Előadó bejelenti, hogy az ipartársulat az 1908. évi december 31-én rögtönzött sztrájkot, melyhez a pincérek is csatlakoztak, szimpatia sztrájknak tekinti s mint ilyent, a pincérek részéről elkövetett nyílt szerződés-szegésnek minősíti. Ennek következtében a következő átiratot intézte a pincéregyesülethez, mint szerződött félhez:

A budapesti pincéregyesület tekintetes Elnökségének

Helyben.

Ipartársulatunk választmánya, az ipartársulat tagjaitól kapott értesülés folytán, legutóbbi ülésében tárgyalta a múlt évi december hó 31-ik napján rögtönzött pincér-sztrájkot és egyhangulag hozott határozattal kimondta, hogy a pincérek ezen sztrájkját nyílt szerződés-szegésnek tekinti, mert a kollektív munka-szerződés végpontjában idézett ellennyilatkozatban a t. Egyesület szavatosságot vállalt arra nézve, hogy a pincérek a munkát semmiféle okból abba nem hagyják, — politikai általános sztrájk esetét kivéve, — továbbá szavatosságot vállalt a t. Egyesület arra nézve is, hogy a szerző-

déshez hozzájáruló munkaadóknál alkalmazott munkások 1910. év április hó 30-ig szimpatia sztrájkba sem lépnek.

Mint hogy a „Magyarországi szállodai, éttermi és kávéházi alkalmazottak szaklapja” folyó évi első számában közölt statisztikai adatok szerint múlt év december hó 31-én 600 éttermi pincér hagyta abba a munkát, konstatáljuk, hogy ez minden elfogadható ok nélkül, csupán más iparbéli munkások ügye iránti szinpatiából történt, tehát nyilvánvalóan súlyos szerződés-szegést képez; ezt pedig megakadályozni a t. Egyesület feladata lett volna.

Tekintve, hogy ipartársulatunk a szerződés sértetlensége fölött aggodó gondossággal örökődik, a szerződés megingatására irányuló minden javaslatot ridegen visszautasít s a munkaadók ellen emelt bármely esekély jelentőségű szerződés sértési panaszok orvoslására mindig tág teret nyit, joggal elvárhattuk volna, hogy a t. Egyesület hasonló éberséggel öröködjék a szerződés épségben tartása fölött s legalább a nyílt szerződés-szegést megakadályozni törekedjék.

Kérnünk kell tehát, hogy a jövőben hasonló eshetőségeknek elejét venni feladatának tekintse, nehogy a szerződés által elérni vélt béke bomlásnak legyen kitéve.

Budapestben, 1909. évi január hó 5-én tartott ipartársulati ülés határozatából.

Az ipartársulati előadó ezután bejelenti az ipartársulat azon kívánságát, hogy a bizottság állapítaná meg a szerződés-szegés tényét.

Elnök felszólítására a pincér-egyesület képviselőjében dr. László Jenő ügyvéd, egyesületi ügyész előadja, hogy értesülése szerint 1908. december 31-én a munkások politikai sztrájkot rendeztek s annak ele gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ellen irányult, aki a munkásszervezetek feloszlásával a munkásoknak a készülő új választási törvénnyel szemben kifejtett ellenállását akarja megtörni.

Elnök kérdésére kijelenti továbbá, hogy a szóban forgó sztrájkot a Magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége rendezte s az hívta fel általános sztrájkra a munkásokat.

A pincér-egyesület képviselői pedig kijelentik, hogy a pincér-egyesület nem vett részt a sztrájk rendezésében, sőt azt a pincéreknél megakadályozni igyekezett. Egyébként mindenben megerősítik ügyészük előadását.

Elnök ezek után mindazokat, akik a békéltető-bizottságnak nem tagjai, távozásra kéri fel, mire a bizottság mintegy negyedórát zárt ülésben folytatja a tárgyalást, melynek befejeztével Elnök szóban kihirdeti a következő határozatot:

A választott bíróság beható tanácskozás után a következő határozatot hozta.

A választott bíróság kimondotta, hogy az adott esetben szerződés-szegés nem történt és így további intézkedések szüksége fenn nem forog.

Indokok: A választott bíróság mindenekelőtt azt a kérdést tette vizsgálat tárgyává, vajjon nincsen-e a fentforgó esetben szimpatia-sztrájkról szó. A választott bíróság megállapította, hogy szimpatia-sztrájk esete nem forog fenn. Szimpatia-sztrájkokról akkor lehet szólni, ha valamely ipartelep munkásságának egy része, vagy egyáltalán valamely ipartelep munkássága bérharcba lép, tehát munkaviszonyainak javítása végett a munkát beszünteti és ezzel kapcsolatosan aztán ugyanazon ipartelepnek többi munkássága, vagy más ipartelepnek a munkássága, amely a saját sorsával meg van elégedve, ugyancsak beszünteti a munkát oly célból, hogy e saját munkabeszüntetésével bérharcban álló munkástársainak diadalát előmozdítsa, vagy gyorsítsa. Mint hogy pedig nyilvánvaló, hogy az adott esetben a Magyarországi vas- és fém-munkások bérharcban nem voltak, mint hogy továbbá nyilvánvaló az, hogy e szerint a pincérmunkások a vas- és fém-munkások bérharcát segíteni nem is akarhatták: ennél fogva az adott esetben szimpatia-sztrájkokról nyilvánvalóan nem lehet beszélni.

Ezt megállapítván a választott bíróság, annak vizsgálatára tér át, hogy vajjon a kérdéses munkabeszüntetés politikai sztrájknak tekinthető-e vagy nem. Tekintve azt, hogy a pincér-segéddek december 30-án, illetve 31-én munkaadójukkal szemben semminemű bérköveteléseket, vagy olyan követeléseket, amelyek az ő saját munkaviszonyukra vonatkoztak, nem támasztottak, nyilvánvaló, hogy adott esetben bérharcról sem lehet szó, amiből nyilvánvaló, hogy a munkabeszüntetés politikai okokból történt. Megerősíti ezt az a tény, hogy a munkabeszüntetést a Magyarországi szociáldemokrata párt vezetősége, tehát oly forum rendelte el, amelynek hatás-

körébe a bérharcok ügye egyáltalában nem is tartozik és amely a munkásságnak kizáróan politikai kérdésével foglalkozik. Ezen az alapon megállapította a választott bíróság, hogy a december 31-iki munkabeszüntetés politikai sztrájkot képez. De megállapította a bizottság azt is, hogy december 31-én általános politikai sztrájkokról volt szó, mint hogy a munkabeszüntetésben nemcsak a pincérek, hanem a munkásoknak legalább is legtöbb szakmája részt vett.

Ezen alapon a választott bíróság megállapította, hogy a pincér-segéddeknek 1908. december 31-iki munkaszünete általános politikai sztrájk volt. Mint hogy pedig az ipartársulat s pincér-egyesület között megkötött szerződés értelmében a munkásságnak általános politikai sztrájkban való részvétele egyenesen meg van engedve, ennél fogva abban a tényben, hogy a munkásság az 1908. december 31-iki általános politikai sztrájkban részt vett, szerződés-szegést látni nem lehet.

Sajnálatos ugyan, hogy a politikai sztrájk a maga hatását a munkások egy részével érezte, de ezzel szemben megállapította a választott bíróság azt, hogy az ipartársulatnak erre el kellett készülnie lennie, mint hogy a szerződés megkötése alkalmával az ipartársulat tudta, hogy a budapesti pincérség nincsen a maga egészében szervezve, amiből kifolyólag az ipartársulatnak már a szerződés megkötése alkalmával tudnia kellett, hogy a szerződés keretébe tartozó szervezett munkásság politikai sztrájk alkalmával esetleg másként fog viselkedni, mint ahogy a nem szervezett pincér-segéddek viselkednek. Különben is meg kellett állapítani azt, hogy az ebből kifolyólag egyes munkadókat ért károsodás alapján szerződés-szegést megállapítani nem lehet, mert a pincéregyesület nemcsak hogy nem vállalt szavatosságot arra nézve, hogy a munkásság a politikai általános sztrájkban részt venni nem fog, de sőt egyenesen kikötötte magának a megkötött kollektív szerződésben azt, hogy a szervezett munkásság politikai általános sztrájkban részt vehessen.

Ezzel a tárgyalás első része befejeztetvén, dr. Pap Dávid a tárgyalás vezetését átadja.

II.

Dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész átveszi a tárgyalás vezetését és mindenek előtt megállapítja, hogy a tárgyalás anyagát fogja képezni:

1. Frenreisz István vendéglős azon panasza, hogy múlt év december hó 31-én, mikor ő a kollektív szerződést már aláírta, alkalmazottai a szerződésben foglalt megállapodásokon messze túlterjedő követeléseket támasztottak vele szemben s ezeknek teljesítésére nézve, a jelzett napon írásbeli nyilatkozatot erőszakoltak ki tőle;

2. pincérei a mondott napon a munkát abbahagyva, sztrájkoltak;

3. folyó évi január hó 10-én, vasárnap délelben pincérei ismét sztrájkba léptek, sőt a esaposokat, borfiukat és tanoncokat is a munka abbahagyására készítették.

Mindezekkel szemben a pincérek is panaszt emelnek Frenreisz István ellen, melyet — az Elnök felszólítására — Zsovák Károly pincér a következőkben ad elő:

1. Frenreisz István munkaadó a személyzetével rosszul bánik, az üzletében alkalmazott fiukat üti-veri;

2. a tanoncokat 6 havi próbaidő kikötése mellett fogadja fel, de fizetést 6 hónap múltán sem ad nekik, sőt a fiukat több esetben a 6 hónap letelte után elbocsátotta a szolgálatból s megint ujakat fogadott fel;

3. egyik pincérnek télvizidején jegtalanul felmodott.

Előadását azzal fejezi be, hogy mindez annyira elkésé- ritette a személyzetet, hogy kénytelenek voltak sztrájkba lépni.

A békéltető-bizottság elhatározza a megjelent panaszosok kihallgatását; mire megkezdődik a kihallgatás, elsősorban a rossz bánásmódra nézve felhozott vádra:

1. Rákosi tanonc azt vallja, hogy Frenreisz István munkaadója rosszul bánt vele, többször megverte és fizetést nem kapott tőle.

Ezzel szemben Frenreisz István bemutatja az iparhatóságnál kötött tanonc-szerződést, melyből kitűnik, hogy a 6 havi próbaidő csak f. év február havában fog lejárni.

2. Benkovics János tanonc szintén azt vallja, hogy Frenreisz István vele is rosszul bánt, sőt nagyon megverte.

3. Feix János tanonc ugyancsak hasonlóan vall, mire Frenreisz István megjegyzi, hogy e fiura reá bizonyult a lopás, azért verte meg. Különben megjegyzi még, hogy egyes fiuknak

ruhát is vett a saját pénzén, egyiknek meg 20 korona előleget adott, az összeget máig sem kapta vissza.

4. Szöllősi Péter pincér azt panaszolja, hogy őt Frenreisz és öcsese összeszamarazták, azután felmondtak neki.

5. Vida Imre csapos azt vallja, hogy úgy Frenreisz, mint öcsese gorombáskodtak vele, azért csatlakozott a sztrájkolókhöz.

6. Karácsonyi István pincemester előadja, hogy egy hordó bor miatt, melyről gazdája azt állította, hogy ő elrontotta, összekülönböztek s akkor Frenreisz gorombáskodott vele, erre ő is önként csatlakozott a sztrájkolókhöz.

7. Langer Pál konyhamészáros szintén azt mondja, hogy önként csatlakozott a sztrájkolókhöz, mert gazdája és annak öcsese gorombáskodtak vele.

8. Simon Imre borfiu azt panaszolja, hogy Frenreisz István nagyon megverte őt is.

Elnök a kihallgatást befejezettnek jelenti ki és szavazás alá bocsátja a felmerült kérdéseket.

A *békéltető-bizottság* a pincérek által Frenreisz István ellen rossz bánásmód miatt emelt panaszt a kihallgatottak vallomásából beigazoltnak látja, minélfogva Frenreisz Istvánt megint és figyelmezteti, hogy alkalmazottaival szemben a szerződésnek megfelelő magatartást köteles tanusítani.

A pincérek azon panaszja, hogy Frenreisz István a tanoncoknak hat havi próbaidő után sem ad fizetést, nem nyert beigazolást, mert a Frenreisz által bemutatott iparhatóságnál kötött tanoncszerződés szerint a 6 havi próbaidő a panasz tárgyává tett esetben csak f. évi február havában fog lejárni.

A jogtalan felmondásra vonatkozó panaszt a békéltető-bizottság, mint tárgyalásra alkalmatlant, elejti, mert elégedetlenség alapján úgy a munkaadónak, mint a munkásnak, egyformán joga van felmondani.

Frenreisz István azon panaszát, hogy a pincérek azután erőszakoltak ki tőle magukra nézve kedvező nyilatkozatokat, mikor ő a szerződést már aláírta, a békéltető-bizottság bizonyítékok híján szintén elejti, mert nem nyert beigazolást az, hogy a pincérek tudomással bírtak volna a szerződésnek Frenreisz által történt aláírásáról.

Frenreisz Istvánnak a január 10-iki sztrájk miatt emelt panaszát a békéltető-bizottság beigazoltnak látja; mert e tény tagadásba nem vétetett, minélfogva határozatilag kimondja, hogy Frenreisz alkalmazottai a munka abbahagyása által szerződés-szegést követtek el, mert a munkát a szerződés értelmében semmiféle okból nem szabad abbahagyni, hanem minden panasszal a békéltető-bizottsághoz kell fordulni. Ez alapon a bizottság akként határoz, hogy Frenreisz a sztrájkba lépett alkalmazottakat nem köteles újból alkalmazni.

Az Elnök által kihirdetett ezen határozatokat az összes jelenlevő érdekeltek tudomásul veszik, mire a tárgyalás befejezést nyert.

Kmft.

Különfélék.

Vendéglősök pénteki társas összejövetelei:

Február hó 5-én: **Aczél Miksa** vendéglőjében, VII. ker., Erzsébet-körút 27. sz.

Február hó 12-én: **Frenreisz István** vendéglőjében VIII. Jézsef-körút 56. sz.

A vendéglősökből álló „**Jóbarátok**“ társaságának szerdai társas összejövetelei.

Február 3-án **Podolecz Ferenc** vendéglőjében, VIII., Mátyás-tér 10. sz.

Február 10-én **Tompa Lukács** vendéglőjében, IX., Márton-utca 18. sz.

Február 17-én **Bichof Pál** vendéglőjében IX. ker., Vágóhid-utca 8. sz.

Házinyulak. Ingyen oszt tenyésznyulakat a Házinyul-tenyésztés és Értékesítés című házinyul-tenyésztés szaklap kiadóhivatala, Csillaghegyen, Budapest mellett, a házinyul-tenyésztés népszerűsítése céljából. Pusztán azt köti ki, hogy az utódokból egynéhány példány visszaszolgáltassék.

A lapot **Auffenberg János** tanár szerkeszti, főmunkatársa **Andrássovich Géza**, nyulügyi előadó. Előfizetőára egy évre 4 korona, félévre 2 korona.

A házinyul-tenyésztés az állattenyésztés legjövődélmezőbb ága. Egy bak és 4 anyanyul egy családot képes egész éven át hussal ellátni. E mellett az az előnye, hogy városi lakásban is elhelyezhető 1—1 ládában. Eltartása ugyyszólván mibe sem kerül, mert konyhai hulladékon is él. Tehát nemcsak gazdaembernek való tenyésztése mellékágazatul, hanem az ipari és gyári munkások, valamint a szellemi munkások is eredménynyel foglalkozhatnak tenyésztésével.

Tenyésztésének népszerűsítése érdekében **Auffenberg János** tanár, aki egy évtizede foglalkozik a nyul-tenyésztéssel saját telepén a Nyul-tenyésztő Mintatelepen, Csillaghegyen, Házinyul-tenyésztés és Értékesítés című Csillaghegyen, Budapest mellett, szaklapot ad ki, amelynek főmunkatársa **Andrássovich Géza** nyulügyi előadó, aki az ornázagnak egy teljes tenyésztő generációt nevelt tollával.

A lapnak kiadóhivatala ingyen oszt tenyésznyulakat, csak azt köti ki, hogy az utódokból egynéhány vissza-szolgáltassék.

A lap előfizetésének ára egy évre 4 korona, félévre 2 korona.

A bortörvény fontosabb rendelkezései.

(1908. évi XLVII. törvényezikk. Életbelépett 1909. évi január hó 1-én.)

Ezen nyomtatvány a községi háznál kifüggesztendő minden pincékben, présházakban, erjesztő- és más helyiségekben, a melyek eladásra szánt must, bor, gyümölcsbor, pezsgő vagy habzóbor készítésére, kezelésére, raktározására vagy forgalomba-hozatalára szolgálnak.

Azokra, a kiknek 4 kataszteri holdnál nagyobb szőlőjük nincs, ha törkölybort nem készítenek és bor, must, szőlőcsefere, borkészítésre szánt szőlő vagy borseprő adás-vételével vagy borméréssel, illetőleg bornak kismértékben való árusításával nem foglalkoznak, ezen nyomtatvány kifüggesztése nem kötelező.

Ez a nyomtatvány a községi előljárásnál ingyen kapható.

A borkezelésnél megengedett eljárások.

Bor elnevezés alatt az a szeszes ital értendő, mely kizárólag a szőlő levéből (szőlőmustból) erjesztés útján állított elő. (1. §.)

Az okszerű pinczekezelés szempontjából szükséges eljárások alkalmazása — ideértve a hibás bor vagy must helyreállítására vonatkozó eljárásokat is — a mennyiben ez hamisítási vagy a közönség megtévesztésére irányuló célzat nélkül történik s a mennyiben ezáltal az egészségre ártalmas anyagok nem kerülnek a borba — a jelen törvény korlátai közt meg van engedve.

Nevezetesen meg van engedve:

a) a must befőzése, a tokaji borvidéken termett must kivételével (16. §.), érdes ürmös készítése céljából;

b) a must és a bor kénezése tiszta kénnel;

c) a must, valamint a bor savtalanítása tiszta szénsavas mézszel;

d) a bor dirítése a következő dirítő szerekkel: vizahólyag, zselatin, csersav, tojásfehérje, tej, casein, spanyolföld és kaolin;

e) égetett cukor (karamel) vagy szaflór használata a bor színének javítása végett, a tokaji borvidéken termett bor kivételével;

f) a hibás must vagy bor kezelése tiszta csontszénnel vagy faszénnel;

g) a bor felfrissítése tiszta szénsavval;

h) borélesztő használata a musthoz vagy a borhoz, áterjesztés céljából;

i) ürmös bor készítése ürmöknek s az ürmösboroknál szokásos más fűszereknek fölhasználásával;

j) a mustnak vagy bornak valamely más bor friss törkölyére vagy friss seprőjére való felöntése, feljavítás vagy áterjesztés céljából, a tokaji borvidékre nézve azzal a korlátozással; hogy a tokaji borvidéken hegyi szőlőben termett bor seprőjére vagy törkölyére más borvidéken, vagy a tokaji borvidékbe tartozó községek határában ugyan, de nem hegyi, hanem síkfekvésű (kerti) vagy homoktalajú szőlőben termett mustot vagy bort fölönteni tilos (19. §.);

k) a must, valamint a bor fejtése, szürése, hevitése (pasztörözése) s általában a must vagy a bor tartossá tételére szolgáló olyan műveletek, melyekkel idegen anyagok nem jutnak a mustba, illetőleg a borba;

l) a házasítás vagy összevegyítés, úgy azonban, hogy a bort és a szőlőmustot csak borral vagy szőlőmusttal szabad összeházasítani. A tokaji borvidék borainak összeházasítására nézve kivételes rendelkezések vannak. Bort vagy szőlőmustot törkölyborral (csigerrel, lőrével) vagy gyümölcsborral, illetőleg ezeknek mustjával összeházasítani (összevegyíteni) tilos (2. §.)

Szeszezés

A szesz használata csak az okszerű pinczekezelésnél elismert eljárások korlátai közt (pl. hordók vagy palaczkok tisztítására, pizonyos borderrtő szerek előkészítésére, beteg vagy hibás bezelésére stb.) engedtetik meg.

E célra csak legalább 95%-os raffinált szeszt vagy tiszta borpálatot (konyakot) szabad használni és ezt is csak olyan mértékben, hogy ez uton 1 térfogatszázaléknál több alkohol ne kerüljön a borba. Ellenben tisztán csak a bor szesztartalmának emelése végett a borhoz szeszt adni tilos. (3. §.)

Czukrozás.

Czukrozásnak csak a must erjedésénekb efejezéseelőtt, a szürettől legfeljebb ugyanazon évi november hó 30-ig terjedő záros határidő alatt, csak a következő bekezdés szerint erre feljogosított hivatalos közegektől előzetesen kikért engedély és a rendeleti uton megállapítandó ellenőrzési rendszabályok mellett s kizárólag oly célból és olv mértékig van helye, hogy a kedvezőtlen évjáratok termésének mustjában a tulságosan alacsony czukortartalom legfeljebb annyira legyen fel-emelhető, a mennyi, az adott viszonyok között, normális években lenni szokott. Egy hektoliter musthoz azonban négy kilogramnál több czukor semmi esetre sem adható.

A czukrozási engedély megadására az illetékes vinczellériskolai igazgatóságok és a szőlészeti és borászati felügyelők vannak feljogosítva, a czukrozási engedélyért tehát ezekhez kell fordulni. Az e tárgyban hozott határozatok ellen csakis az engedélyt kérő fél és pedig a határozat kézbesítését követő 15 napon belül, a földmívelésügyi ministerhez felebbezhet.

A must czukrozásához csakis finomított répa- vagy nádcukor használata engedélyezhető. Másféle czukorneműeknek pl. keményítőczukornak (szőlőczukornak, burgonyacukornak), inverteczukornak, vízben feloldott czukornak, czukorszörpnek stb. használata tilos.

Édes bor készítése céljából a must, vagy bor czukrozása tilos. (4. §.)

Olyan bort vagy mustot, a mely czukrozva van, tilos „természetes, valódi“ vagy más olyan jelzővel jelölni meg, a mely azon vélelem keltésére lehet alkalmas, mintha a czukrozás nem történt volna meg. (5. §.)

Tiltott anyagok.

A törvényben kifejezetten megengedett anyagokon kívül bármiféle más anyagot tilos a must vagy a bor készítéséhez vagy kezeléséhez használni.

Ilyen tilos anyagok például: a víz, mazsolaszőlő, saccharin és más édesítő anyagok, ólomeczukor, glicerin, salytsav, borkősav és másféle savak, kátrányfesték és más festőanyagok (bodza, mályva stb.) zamatosító és szagosító anyagok, kivonatok stb. (6. §.)

Borvidéki elnevés.

Tilos a mustot vagy bort olyan borvidékre, községre, bortermő helyre, olyan termelő nevére vagy pinczejére, ugy-szintén olyan szőlőfajtára utaló jelzéssel vagy elnevezéssel hozni forgalomba, a mely nem felel meg az illető must vagy bor tényleges származásának, illetőleg annak a szőlőfajtának, a melyből a bor szüretett. (10. §.)

Különböző borvidéken, községben vagy bortermő helyen termett vagy különféle szőlőfajtákból szüirt mustok, vagy borok összeházasítása esetén az összeházasított must vagy bor — a tokaji borvidék kivételével — azon borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg azon szőlőfajta megjelölése mellett hozható forgalomba, a mely borvidék, község, vagy bortermő hely, illetőleg szőlőfajta jellegének a must vagy bor tényleg megfelel.

A tokaji borvidéken termett must vagy bor csak a tokaji borvidék területén kívül eső helyeken házasítható össze más borvidékről származó musttal vagy borral, de az ilyen házasított mustot vagy bort feltétlenül tilos „tokaji, tokaji bor, tokaji aszú, hegyaljai, szamorodni, mászás“ vagy általában a tokaji borvidékre, vagy ezen borvidékbe tartozó valamely községre vagy bortermő helyre utaló elnevezés alatt forgalomba hozni.

Külföldi bort, vagy olyan összeházasított bort, melyben 25%-nál több külföldi bor van, tilos hazai termésű bor gyanánt forgalomba hozni. (11. §.)

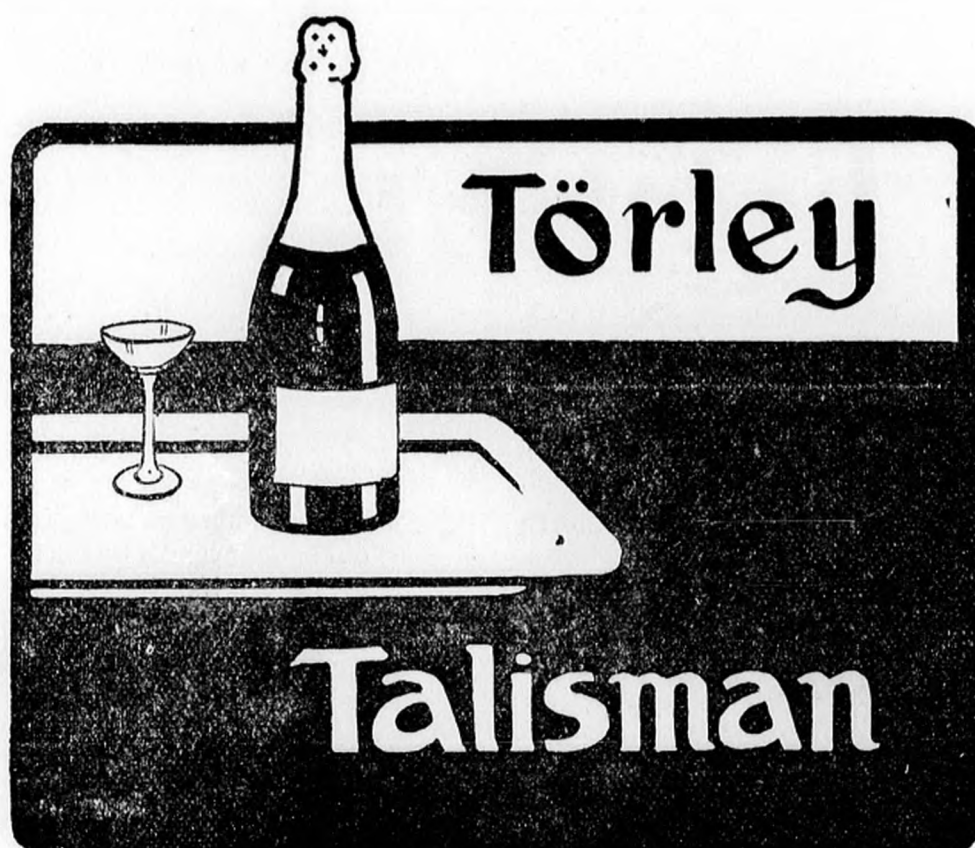
(Folyt. következik.)

Dr. SZÜLY ALADÁR

fűszer, csemege és gyarmatáru nagykereskedő.

BUDAPEST,

IV. ker., Múzeum-körut 23-27. szám.

ELSŐ MAGYAR RÉSZVÉNY SERFŐZŐDE

BUDAPEST—KÖBÁNYÁN.

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY. 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII., ESZTERHAZY-UTCA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márciusi világos, márciusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márciusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palacksöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt kőbányai palack-sör osztályából.

Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőzödénknak évi gyártási képessége 400.000 hektoliter.

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolc-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza, Temesvár- és Debrecenben vannak.

Hordósör-megrendelés: Budapestre, telefon-szám 52—59.

Hordósör-megrendelés: Vidékre, telefon-szám 52—60.

Palacksör-megrendelés: telefon-szám 56—58.

WEISSENSTEINMÓR

mészáros.

BUDAPEST LEGRÉGIBB CÉGE.

— Alapítás éve: 1840. —

Ajánlja az üzletében kapható csakis elsőrendű, hizott marha- és borjúhusokat.

Különlegességek vendéglősök reggeljére és különös alkalmakra: hizott rostbeuf és borjúgerinc.

THONET TESTVÉREK

— tömören hajlitott fabutor gyára. —

Főraktár:

BUDAPEST, IV. kerület, Váci-utca 11. szám.

Kávéházi és vendéglői hajlitott fabutor berendezések pontosan eszközöltetnek.

Képes árjegyzékek kívánatra azonnal küldetnek.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

Aszok- Márciusi | **Kiviteli Márciusi**

(világos és sötét)

(barna)

S E R.

Megrendeléseket

a főzde mindenkor pontosan és a legnagyobb figyelemmel — az összeg előleges beküldése vagy utánvétele mellett — teljesít.

Nagyobb mennyiséget saját jégkocsijaiban szállít.

DREHER ANTAL SERFŐZŐDÉI RÉSZV. TÁRS.

KORONA-

(ála Pilseni)

Dupla Márciusi
és
Bakser.

Ne hagyja magát reklámvizvel félrevezetni, hanem tartson az üzletében (valódi „Ilona“ artézi savanyuvizet. Egy és félliter ára 12 fillér.

Rendelési czim: „Artesia“ budapesti vendéglősök szikviz és pezsgőitalok gyár részv.-társ., a városligeti artézi kút bérloí. VII. Egressy-ut 20/c.

Telefon 50—72.

Telefon 50—72.

MATTONI GYÓGY- ÉS VIZGYÓGY-INTÉZETE

GISSHÜBLER-PUCHSTEIN

Karlsbad mellett.

A MATTONI-féle giesshübler savanyuviz eredési helye.

Pneumatikus- és belélegző-kurák.

Mell- és idegbetegek, üdülők, rheumatikusok stb. számára.

MATTONI-FÉLE

GISSHÜBLER

legkiszámbó érvényes

SAVANYU-KÚT

legjobb asztali- és üdítő ital,
kítűnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gőgebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.

Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest

TRANSYLVANIA SEC

LOUIS FRANÇOIS & CO.

Budafok. esászári és királyi udvari szállítók
Fülöp Szász Coburg Góthai Herceg Ő Fensége szállítói. Budafok.

* 15 elsőrendű kitüntetés *

* * Hors Concours *

FŐRAKTÁR:

BORHEGYI FERENC
Budapest, V., Gizella-tér I.

VÉDJEGY.

VEZÉRKÉPVISELŐK:

RÜDA és BLOCHMANN
Budapest, V., Akadémia-utca 16.

Sürgöncim: FRANCOS BUDAFOK.

Telefon BUDAFOK 15. szám.